

Şahıs işletmesi mi, şirket mi?

Şahıs şirketi mi limited mi, şahıs şirketi mi şirket mi, limited mi şahıs mı, hangi şirket türü olarak da bilinir.

Nedir?

Şahıs işletmesinde işi bir kişi kendi adına yürütür; işletme ile sahibi hukuken ayrı değildir. Şirket (limited ya da anonim) ise ortaklarından ayrı bir tüzel kişidir. Bu fark vergiyi, borç sorumluluğunu, Bağ-Kur'u ve kapanışı değiştirir. Herkes için tek doğru yoktur; seçim beklenen kâra ve iş planına göre yapılır.

Kimler için?

- Yeni iş kuracak esnaf ve girişimciler
- Şahıs işletmesini şirkete çevirmeyi düşünenler
- Bir ya da birkaç ortakla iş kurmayı planlayanlar

Adım adım

1

Vergi oranlarını karşılaştırın

Şahıs işletmesinin kârı artan oranlı gelir vergisine tabidir: 2026'da 190.000 TL'ye kadar %15, kâr arttıkça %20, %27, %35 ve 5.300.000 TL'yi aşan kısım için %40. Şirketin kârı ise sabit %25 kurumlar vergisine tabidir.

2

Kârı nasıl kullanacağınızı düşünün

Şirket kârı ortağa dağıtılınca ayrıca %15 stopaj (kaynakta kesilen vergi) kesilir; şirkette bırakılan kâra bu kesinti yapılmaz. Şahıs işletmesinde kârın tamamı, işte bıraksanız da her yıl gelir vergisine girer.

3

Borç sorumluluğunu tartın

Şahıs işletmesinde işin borçlarından bütün kişisel malvarlığınızla sorumlusunuz. Şirkette ortak kural olarak yalnız taahhüt ettiği sermayeyi öder; ancak vergi ve SGK borçlarında ortak ya da yönetici ayrıca sorumlu tutulabilir.

4

Kuruluş işlemlerine bakın

Şahıs işletmesi vergi dairesine işe başlama bildirimi ve ticaret ya da esnaf siciline kayıtlı açılır. Şirket MERSİS'ten kurulup ticaret siciline tescil edilir; en az sermaye limitedde 50.000 TL, anonimde 250.000 TL'dir.

5

Defter yükünü hesaba katın

Şahıs işletmesi alış, satış ya da hasılatı kanundaki sınırların altındaysa daha basit olan işletme defterini tutabilir. Şirket her durumda bilanço esasına göre defter tutar ve işe başladığı tarihten itibaren e-Defter zorunludur.

6

Bağ-Kur durumunu karşılaştırın

Şahıs işletmesinin sahibi Bağ-Kur'lu (4/b sigortalı) olur. Limited şirkette bütün ortaklar, anonim şirkette ise yalnız yönetim kurulu üyesi olan pay sahipleri Bağ-Kur'lu olur.

7

Kapanışı da düşünün

Şahıs işletmesi vergi dairesine işi bırakma bildirimiyle kapanır. Şirket tasfiyeyle kapanır: alacaklılar birer hafta arayla üç kez ilanla çağrılır, kalan varlık üçüncü ilandan itibaren 3 ay geçmeden dağıtılamaz.

8

Durumunuza göre seçin

Tek başına, kârı düşük ya da orta olan ve kârı geçimi için çeken çoğu zaman şahıs işletmesiyle başlar. Kârı yüksek olan ve kârı işte bırakmak, ortak almak ya da sorumluluğu sınırlamak isteyen için şirket daha uygun olabilir.

Bilmeniz gerekenler

- Şirket kârının ortağa ulaşan kısmında iki kat vergi vardır: önce %25 kurumlar vergisi, dağıtımda %15 stopaj. Kâr payının yarısı gelir vergisinden istisnadır; kalan tutar yıllık beyan sınırını aşarsa beyan edilir ve kesilen stopaj hesaplanan vergiden düşülür.
- Şahıs işletmesinde sahibin kendine ödediği maaş ve işletmeden çektiği para gider yazılamaz. Şirkette çalışan ortağa ödenen ücret gider olabilir; bu ücret ortak için ayrıca gelir vergisine tabidir.
- Şartları taşıyan küçük esnaf şahıs işletmesinde basit usulde vergilendirilebilir; basit usulde tespit edilen kazanç gelir vergisinden istisnadır. Şirket basit usulden yararlanamaz.
- Limited şirket ortakları şirketten tahsil edilemeyen vergi ve diğer amme borçlarından sermaye payları oranında sorumludur; şirket kurmak bu borçlardan tamamen kurtarmaz.

Sık sorulanlar**Kârım hangi tutarı geçince şirket avantajlı olur?**

Herkes için geçerli tek bir tutar yoktur. Sonuç kârın büyüklüğüne, ne kadarını çektiğinize, Bağ-Kur ve muhasebe yükünüze göre değişir; hesap kendi tahmini kârınızla yapılmalıdır.

Tek kişi şirket kurabilir mi?

Evet. Limited ve anonim şirket tek ortakla kurulabilir.

Şahıs işletmesiyle başlayıp sonra şirkete geçebilir miyim?

Evet. Yeni bir şirket kurulabilir ya da işletme varlık ve borçlarıyla bir şirkete devredilebilir; devrin kendi vergi ve SGK sonuçları vardır.

Dayanak: 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu, md. 22/3, 41, 86, 94, 103, mükerrer 20/A; Gelir Vergisi Genel Tebliği (Seri No: 332) · 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu, md. 32; 21/12/2024 tarihli ve 9286 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı (kâr payı stopajı) · 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu, md. 12, 40, 329, 332, 541, 543, 573, 580, 643 · 213 sayılı Vergi Usul Kanunu, md. 153, 160, 177, 178 · 5510 sayılı Kanun, md. 4/1-b; 6183 sayılı Kanun, md. 35 ve mükerrer 35. Bu rehber genel bilgilendirme amaçlıdır; kendi durumunuz için bize danışın.